

Reader 1.

Een inleiding tot het keuren van tropische vogels en parkieten.

1) Inleiding:

Wanneer iemand besluit keurmeester te worden begint een periode, waarvan niet voor iedereen duidelijk is wat er allemaal gaat gebeuren. De argumenten, welke tot het besluit leiden om keurmeester te worden, zijn divers. In het algemeen is er één argument, dat voor iedereen geldt. "Men is helemaal gegrepen door de vogelhobby" Dit feit alleen is vaak al voldoende zich vast te bijten in de cursus, welke opleidt tot keurmeester tropische vogels of grote parkieten, dan wel grasparkieten. Tijdens deze cursus zijn er twee aspecten, welke het grootste deel van de cursus beslaan. Als eerste zal aandacht besteed worden aan het vergroten van de basiskennis. Als tweede, en dit is nog veel belangrijker, moet een aspirant ervaring opdoen met het schrijven van keurbriefjes. Hij moet zich daarbij houden aan bepaalde regeltjes en gebruiken. Deze regeltjes worden tijdens de opleiding in diverse lessen behandeld. De structuur en de methode van het keuren zijn echter aanvankelijk vaak voor de aspirant maar moeilijk te doorgronden. Dit heeft vooral tijd en oefening nodig. Het voor u liggend document geeft inzicht in de werkwijze bij het keuren van tropische vogels en parkieten. Het document valt uiteen in een aantal hoofdstukken. Het gaat over het gevoel van het keuren, het keursysteem, het gebruik van afspraken en toepassen van regels. Alles bij elkaar heeft het tot doel de aspirant een handvat te geven in de komende periode, waarin hij steeds vaker en veelvuldiger zijn oordeel zal overbrengen op het keurbriefje.

2) Het doel van het keuren van Tropische vogels:

Het keuren van vogels heeft een tweeledig doel. Enerzijds zijn het de verenigingen, die een tentoonstelling organiseren waaraan een wedstrijd element is verbonden. Als middel is het keuren van de vogels door een door de N.B.v.V. benoemde keurmeester algemeen geaccepteerd. De keurmeester vergelijkt de in de wedstrijdgroep aanwezige vogels met elkaar en t.o.v. de standaard en de keurrichtlijnen. De vogel, welke het beste aansluit bij de geschreven standaard en keurrichtlijnen, wordt winnaar. Als middel wordt gebruik gemaakt van het totale aantal gegeven punten. Een veel belangrijker aspect van het fenomeen keuren is het feit dat wij, als (toekomstige) keurmeester, de liefhebber advies willen geven. Op deze wijze willen wij hem helpen bij het kweken van, in onze ogen, betere en mooiere vogels. Voor dit advies is de rechterzijde van het keurbriefje gereserveerd. Opmerkingen over hoe mooi en hoe minder mooi een vogel is, vinden hier een plaats. Deze opmerkingen worden vertaald in punten in verschillende rubrieken, welke uiteindelijk tot het totale aantal punten zal leiden, wat door een vogel behaald wordt.

Op bovenstaande wijze wordt het gecombineerde doel het jureren van een wedstrijd en het geven van adviezen ondergebracht in één en hetzelfde keurbriefje. Liefhebbers vergeten jammer genoeg vaak te kijken naar het geschreven advies. Erg vaak blijft men enkel en alleen steken in het uiteindelijk totaal aantal vergaarde punten.

Een vogel van 86 punten is slecht en ongeschikt voor de hobby, laat staan als een vogel maar 80 of 81 punten haalt. Jammer genoeg wordt dan maar zelden gekeken naar de opmerkingen, welke een keurmeester heeft opgeschreven. Niet zelden is een minder geschikte wedstrijdvogel een prima kweekvogel en ongelooflijk waardevol voor de liefhebber. Ons doel moet dus zijn, naast het vastleggen van een puntenwaardering, indruk te maken door een heldere, eenduidige en op begrijpelijke wijze geschreven beoordeling.

3) Wat is nu eigenlijk het keuren van vogels:

Het mogen keuren van tropische vogels en parkieten is eigenlijk iets heel bijzonders. Van de (aspirant) keurmeester wordt verlangd, dat hij zich uitsprekt over een levend wezen. Natuurlijk en gelukkig beschikken we over standaardeisen en keurrichtlijnen. Dit zijn handvatten welke helpen bij onze oordeelvorming. Niet alleen de negatieve kanten van een vogel dienen belicht te worden. Veel belangrijker is het, om als (aspirant)keurmeester de schoonheid in de vogels te ontdekken. Een harmonieus fysiek gestel herkennen en de grens van het mogelijke en onmogelijk in kleur en tekening aanvoelen vraagt de nodige soepelheid. Wanneer de (aspirant) keurmeester als mens niet over de natuurlijke vaardigheid beschikt om de schoonheid in een vogel te ontdekken en hierdoor geroerd te raken, is keuren geen eenvoudige zaak. Al snel wordt dan vervallen in het optellen van fouten. Het gevolg is, dat keurbriefje geen afspiegeling is van de vogel in de tentoonstellingskooi.

Op deze wijze beoordeelde vogels zijn vaak op onderdelen dubbel of driedubbel gestraft. Naast het beoordelen op basis van standaardeisen en keurrichtlijnen, is het beoordelen net zoiets als het wel of niet mooi vinden van kunstwerken. Het ene schilderij is het helemaal, terwijl het andere de kenner absoluut niet aanspreekt. Kortom een kwestie van aanvoelen van kwaliteit, welke de ene mens is aangeboren en de andere mens niet. Bij (aspirant) keurmeesters wordt deze aangeboren eigenschap steeds weer verder ontwikkeld, uiteindelijk ontstaat zo de routine om het oordeel over kwaliteit en schoonheid op de juiste wijze weer te geven op een keurbriefje.

4) Het keursysteem als een van de handvatten voor de (aspirant) keurmeester:

Het is 1969 wanneer de N.B.v.V. een boekwerkje uitbrengt. Dit boekwerkje geeft een overzicht van keurrichtlijnen en standaardeisen. Het betreft standaardeisen voor zebra-vinken, Japanse meeuwen en grasparkieten. Reeds op dit moment bestaat er een keursysteem, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen conditie- en standaardvogels. Daarnaast wordt binnen de groep conditie vogels verschil gemaakt tussen natuur- en cultuurvogels.

5) De natuurvogels:

De meest eenvoudige wijze om de definitie natuurvogel helder te krijgen is een kort verhaal, waaruit blijkt wat de reden is dat een vogelsoort wordt ingedeeld bij de natuurvogels.

Stelt u voor en dit is volgens mij voor geen enkele gedreven vogelkweker een probleem, dat het zaterdagmiddag is. De tuin is aangeharkt, de boodschappen gedaan, kortom tijd voor de hobby. U stapt in auto en gaat op weg naar uw favoriete vogelhandelaar. Aangekomen in betreffende zaak treft u in enkele ruime en schone kooien een aantal vogels, welke de aandacht trekt. U loopt eens rond, maakt een babbeltje, maar steeds weer is uw blik even gericht op de die ene kooi. De vraag blijft wat is dit nu voor soort. Ook de u bevriende handelaar kan u maar nauwelijks verder helpen, hij geeft aan dat het een kleinere Timalisoort is. Een soort van een "rest" familie met een groot aantal groepen en subgroepen. Na nog eens een kwartiertje de vogels te hebben geobserveerd, is het u duidelijk. Deze vogels gaan mee naar huis. Gelukkig is het pas het begin van de maand en het zakgeld is nog rijkelijk. De prijs, die voor de vogels betaald moet worden, lijkt fair en enkele minuten later bent u op weg naar huis.

Thuis aangekomen is de eerste gang naar het vogelverblijf. In een leegstaande kooi (kunt u het zich voorstellen bij een gedreven liefhebber?) vinden de nieuwe aanwinsten voorlopig een plaats. Vers water, een badschaal, insecten voer en een stukje appel is de eerste verzorging. In de huiskamer aangekomen blijkt uw partner het al door te hebben. Nog voor je halo hebt kunnen zeggen is er de vraag al: "Wat heb je nu weer voor moois meegebracht"? Inmiddels zit u al met de neus in ons lijfblad "Onze Vogels". Na een half uur is het antwoord er: "Roestnek timali's van het geslacht Yuhina. Dat uw partner inmiddels al de kamer is uitgevlucht, wetende dat op een dergelijk moment toch geen conversatie mogelijk is, heeft u niets eens gemerkt. Nog beter wordt het voer op de vogels afgestemd. En na enkele dagen krijgen de "roestnekkies", zoals u ze inmiddels liefkozend noemt, een plaats in de buiten voliëre. Na enige maanden hebben de vogels een nieuw verenpak aangetrokken. Van een poging tot voortplanting is deze zomer niets waar te nemen. De eenvoud van het verenkleed en de pracht van de balts van de man geven u al genoeg voldoening. Het is inmiddels november en de jaarlijkse tentoonstelling van uw vereniging is aanstaande. De secretaris spreekt u op zekere avond aan en vraagt of u nog wat opvallende vogels voor het showelement heeft zitten. Bij het zien van de inschrijvingen was dat volgens de secretaris dit jaar het gemis. Wanneer de vogels worden ingebracht is het al duidelijk, een en al verenpracht en gezondheid. Het straalt de kooi uit. Twee dagen later tijdens de opening wordt bij het bekend maken van de kampioen open klasse dan jouw naam genoemd. Jouw "roestnekkies" hebben het toch maar mooi gemaakt, 92 punten en kampioen.

Wat is er nu eigenlijk aan de hand?

De keurmeester heeft jouw Roestnektimali herkend als een conditie vogel pursang. Een soort, welke slechts zelden wordt ingevoerd en nog veel minder vaak mee wordt gekweekt. Binnen de groep conditievogels wordt de Roestnektimali ingedeeld bij de natuurvogels. Onze grootste zorg als vogelliefhebber is dat deze soorten zich in een goede conditie bevinden en het verenkleed optimaal is. De verzorging en huisvesting dienen hierop afgestemd te zijn. Kweek resultaten zijn jammer genoeg uitzondering en zeker geen regel. Tijdens de keuring van deze vogels kijkt de (aspirant) keurmeester dan ook zeer nadrukkelijk naar de gezondheid van de vogel en de compleetheid en reinheid van het verenpak, poten en snavel. Een vogel, welke op deze onderdelen optimaal voldoet zal in het algemeen hoog scoren en een lust voor het oog zijn.

Hiermee is ook ogenblikkelijk duidelijk dat de kleur en tekening van deze vogels veel minder van invloed zijn op het eind oordeel. Een jonge vogel, waarvan duidelijk zichtbaar is, dat de kleur nog onvoldoende is doorgekleurd en bovendien vaal en vlekkelig is, ontvangt hier wel degelijk strafpunten. Maar hoe diep een volledig doorgekleurde vogel van kleur moet zijn ligt niet vast. Wel is het zo, dat de meest doorgekeurde en helderste vogels de voorkeur krijgen. Hetzelfde is het geval met de tekening onderdelen. Hoe uitgebreid en hoe strak een tekeningpatroon moet zijn, ligt niet vast en is vaak nog onvoldoende duidelijk. Ook hier is het zo, dat bijvoorbeeld een vleugeltekening, welke zich op de ene vleugel mooi regelmatig van vorm toont en op de andere onvolledig en onderbroken, aanleiding is om tot strafpunten te komen. Tot slot gelden deze overwegingen ook voor het formaat, houding en model.

Een goede natuurvogel is dus een vogel, welke optimaal is in lichaamsconditie en bevedering en daarnaast de snavel en poten gaaf en compleet heeft. De kwaliteit van kleur en tekening is minder van belang. Bij een vogel, die optimaal in conditie is, zijn de kleur en de tekening doorgaans ook goed.

6) De soorten die tot de natuurvogels worden gerekend:

Bij de natuurvogels onderscheidt men een zestal groepen.

- a) Nagenoeg alle Zuid-Amerikaanse kromsnnavels.
- b) Alle vruchten- en insectenetende vogels, dus ook de Europese.
- c) Amerikaanse kleurvinken.
- d) Wevers en wida's.
- e) Enkele soorten agaporniden (pullarius en swinderianis).
- f) Alle overige vogels, die niet onder de cultuur- of standaardvogels vallen.

Natuurvogels worden gekeurd op het zogenaamde gele keurbriefje.

7) De cultuurvogels:

Ook de definitie van een cultuurvogel kan het beste duidelijk gemaakt worden aan de hand van een kort verhaal. Stel je voor een regenachtige zaterdagmiddag in februari. In het clublokaal van de plaatselijke vogelvereniging is een aantal rijen tafels opgesteld. De meeste tafels staan leeg. De door de vereniging jaarlijks georganiseerde vogelmarkt loopt op het eind. Inmiddels is het gros van de voor verkoop aangeboden vogels al van eigenaar verwisseld. Een viertal vogelfanaten (een daarvan ben jij) staat aan de bar. Er wordt onder genot van een glaasje fris, druk en geanimeerd gesproken over de hobby. Op zeker moment sluit zich een nieuw lid bij het groepje aan. Hij neemt niet deel aan het gesprek, maar de oren staan op steeltjes. Na ongeveer tien minuten is hij ineens verdwenen en weer even later zien de vier kenners hem vertrekken met een vogeldoosje in de hand, kennelijk verguld van zijn nieuwe aankoop, op weg naar huis. Een volgende verenigingsavond wordt duidelijk, dat onze beginner, aangestoken door gesprek aan de bar, een koppel binsenastrilde had gekocht op het scheidende van de markt. Een echte beginnersfout was het gevolg. Het koppel binsenastrilde bestond uit late jongen, half op kleur en broer en zus. Als verenigingsman voel jij je direct aangesproken en bied je hulp aan. Hoewel je op dit moment geen binsenastrilde beschikbaar hebt voor hem, zeg je deze wel toe. Jij kweekt immers al een jaar of vier deze prachtige vogels en hebt al de nodige resultaten weten te bereiken. Nog slecht twee weken geleden heb je bijna 200 km gereden om een jouw passende man te kopen. Prachtig van formaat en model, een schitterend rood en uitgebreid masker, rijkelijk voorzien van helder witte stippen. Het wordt november en de jaarlijkse tentoonstelling is in volle gang. Tijdens de show blijkt dat je aankoop een prima besluit is geweest. Vier vogels van 90 punten, een stam die er wezen mag. Het contrast met onze beginner is groot. Ook hij heeft in de buitenvoliëre nog een binsenastrilde gekweekt. De vogel is nog maar net op kleur. Echter het formaat is een stuk minder in vergelijking met jouw vogels. Het geel van de buik is mat voor een man en het masker is klein en onregelmatig van vorm. Een veel mindere kwaliteit, welke de keurmeester heeft uitgedrukt in 84 punten.

Het is duidelijk, de binsenastrilde van de beginner waren in goede conditie. De buitenlucht en de ruime volière hadden hun goed gedaan. Een mooi gesloten verenpak was het resultaat. Kennelijk anders dan bij natuurvogels is dit onvoldoende. Cultuurvogels, waartoe ook de binsenastrilde gerekend mag worden, welke regelmatig gekweekt en waarvan voor veel soorten inmiddels al een standaard is geschreven, worden anders beoordeeld dan de natuurvogels. Naast de kenmerken van een goede natuurvogel (een vogel welke optimaal is in lichaamsconditie en bevedering en daarnaast de snavel en poten gaaf en compleet heeft) zijn bij een cultuurvogel ook aspecten als formaat, model, houding en kleur en tekening van belang. De nadruk van de keuring verandert dus.

8) Welke soorten worden tot de cultuurvogels gerekend:

Bij de cultuurvogels onderscheidt men een zestal groepen.

- a) Alle soorten Australische prachtvinken. (Let op soorten als vuurstaart- en roodooramadine zijn natuurvogels).
- b) Alle soorten Australische parkieten, met uitzondering van enkele soorten, waarmee niet of nagenoeg niet meer wordt gekweekt.
- c) De Agaporniden canus
- d) (De Forpus dwergpapegaaien. forpussen (grijsrug dwergpapegaai, groenstuit dwergpapegaai en de oogring dwergpapegaai)
- e) Alle soorten duiven en kwartels, met uitzondering van de soorten, waar niet of nagenoeg niet mee gekweekt wordt. (Als voorbeeld de dolksteekduif en de kroonduif deze worden gezien als natuurvogels).
- f) Alle soorten bastaarden, rijstvogels, Europese cultuurvogels en andere soorten, waar regelmatig mee wordt gekweekt. Cultuurvogels worden gekeurd op het zogenaamde gele keurbriefje.

9) De standaardvogels:

De standaardvogels zijn een zeer specifieke groep vogels. Door het domesticatieproces, dat door de veelvuldige en selectieve kweek met deze vogelsoorten is doorlopen, is binnen de soorten, welke het betreffen een aanmerkelijke variatie in alle onderdelen van de vogels ontstaan. Zowel fysiek als in kleur en tekening verschillende de individuen sterk. Een ander gevolg van het domesticatieproces is het ontstaan van allerlei mutaties. Bij het keuren van deze soorten ontstaat dan ook de behoefte om heel gericht, tot in het kleinste detail, de liefhebber van advies te kunnen voorzien. In de loop van de tijd zijn dan ook voor de standaardvogels speciale keurbriefjes ontworpen. Keurbriefjes, welke zowel in kleur alsook inhoudelijk van het gele keurbriefje afwijken. Op deze keurbriefjes zijn ook afbeeldingen van de soort afgedrukt. Heel gericht kan nu de keurmeester zijn oordeel en advies geven. De rubrieken van de standaard keurbriefjes komen in structuur overeen met het gele keurbriefje. Eerste de fysieke rubrieken en daarna respectievelijk de kleur en tekening rubrieken. De nadruk van het keuren komt overeen met die van de cultuurvogels, echter de eisen zijn veel gedetailleerder.

10) De soorten die tot de standaardvogels worden gerekend:

Bij de standaardvogels kent men een vijftal groepen.

- a) Zebravinken, welke worden gekeurd op het blauwe keurbriefje.
- b) Japanse meeuwen, welke worden gekeurd op het roze keurbriefje.
- c) Gouldamadines, welke worden gekeurd op het oranje keurbriefje.
- d) Grasparkieten, welke worden gekeurd op het lichtgroene keurbriefje.
- e) Agaporniden, (Fischerie, Nirgrigenis, Personatus, Lilianae, Taranta en Roseicollis), welke worden gekeurd op het donkergroene keurbriefje

Naast deze standaardvogels zijn ook de kanaries, zowel de kleur- als postuurkanarie, duidelijke standaardvogels. Ook hier wordt gekeurd op een speciaal voor die soort ontwikkeld keurbriefje.

11) Is een vogel nu altijd een natuur- of cultuur vogel:

In het voorgaande is duidelijk geworden, dat vogels binnen de N.B.v.V. zijn ingedeeld in een keursysteem. Dit keursysteem kent drie grote groepen, te weten.

- a) Natuurvogels.
- b) Cultuurvogels.
- c) Standaardvogels.

Grofweg kan gesteld worden, dat de mate van domesticatie bepaald, bij welke groep een soort wordt ingedeeld. Dit wil ogenblikkelijk zeggen, dat een soort niet altijd een natuur- of cultuurvogel blijft. Een goed voorbeeld hiervan is de Gouldamadine. Nog maar korte tijd geleden werd de Gouldamadine gekeurd op het gele keurbriefje en werd gezien als cultuurvogel. Door de populariteit van deze kleurrijke vogel ontstond een vijftiental jaren geleden een Speciaalclub voor liefhebbers van Gouldamadines. Door inbreng van deze vereniging ontstaat de wens om ook de Gouldamadine meer gedetailleerd te kunnen keuren. In 1998 werd dan ook een speciaal keurbriefje ontwikkeld en met de invoer van dit keurbriefje zien we de Gouldamadine niet langer als cultuurvogel. Het is nu een standaardvogel en wordt dan ook als zodanig gekeurd.

12) Hoe gaat het keuren nu in de praktijk in het werk:

Na het lezen van het bovenstaande is het u wel duidelijk, dat keuren van vogels een bijzondere aangelegenheid is. Enerzijds het zoeken van de pracht en schoonheid in de vogel en anderzijds het toepassen van keurrichtlijnen en standardeisen. In de volgende paragrafen zal stap voor stap de praktijk van het keuren onder de loep worden genomen. Wanneer je als (aspirant) keurmeester vroeg in de ochtend, dat wil zeggen rond half negen, in de keurzaal aankomt, volgt de kennismaking met de vereniging. Een groep van liefhebbers, welke het jaarlijkse hoogtepunt van de vereniging beleefd, de tentoonstelling. Na een kopje koffie en soms zelfs een prima smakend broodje, wordt van de secretaris een lijst ontvangen, waarop de te keuren vogels zijn aangegeven. We noemen dit de "blinde lijst". Steeds vaker is dit een numerieke

Basis opleiding keurmeester tropische vogels en keurmeester grote parkieten.

lijst, waar kooi voor kooi, iedere vogel op vermeld staat. Naast deze lijst worden, als alles goed gaat, de keurbriefjes, een lijst met absente vogels en een prijsindeling in ontvangst genomen. De aanwezige keurmeesters verdelen nu onderling de te keuren vogels. Soms heeft de vereniging hier zijn wensen al over uitgesproken. Steeds is echter het doel de vogels zo in te delen, dat de specifieke kennis van de aanwezige keurmeesters zo effectief mogelijk wordt ingezet. Na een korte wandeling langs de kooien, om een eerste korte indruk op te doen, kunnen we achter de keurtafels plaatsnemen. We letten nog even op een aantal zaken. Keuren we onder kunstlicht, dan controleren het nummer van de TL-buis. Wordt er bij daglicht gekeurd, dan dient de verlichting van de keurzaal uit te zijn. Wanneer het even kan, proberen we te voorkomen, dat we moeten keuren op een tafel, waar bijvoorbeeld een rood tafelkleed op ligt. Deze kleur weerkaatst namelijk op de vogels. De keurmeester(s), welke de kwartels en duiven keur(t)en, begint met deze groep. Deze vogels zijn vaak onrustig. Wanneer deze vogels aan het eind van de dag worden gekeurd, zijn vaak al allerlei beschadigingen hun deel. Dit willen we als keurmeester graag voorkomen en beginnen dan ook met het keuren van deze groepen.

13) Een groep vogels keuren:

Eindelijk is het dan zover, de voordragers staan al te trappelen, we kunnen de eerste vogels laten aandragen. Wat een (aspirant) keurmeester altijd probeert, is overzicht te krijgen over de groep vogels, welke samen zijn ingedeeld in een wedstrijdklasse. Is het mogelijk in een keer alle deelnemende vogels op tafel te krijgen, dan is dit zeker aan te bevelen. Lukt dit niet, dan wordt gekozen voor alle vogels van een soort of alle mannen of poppen van een bepaalde kleur. Wat altijd wordt geprobeerd is het overzicht te behouden.

14) De schoonheid in een vogel herkennen:

Wanneer de vogels op tafel staan, krijgen deze even de tijd van de schrik te bekomen. Vaak komen de vogels ineens in het volle licht en zijn dan even onrustig. Een goed moment om aan de hand van de numerieke lijst te controleren of alle gevraagde vogels ook op tafel staan. Op deze lijst vinken we tevens de kooinummers af. Als keurmeester nemen we dit korte moment tevens, om de kwaliteit en schoonheid van de vogels op te snuiven. Deze eerste indruk is voor de (aspirant) keurmeester(s) erg belangrijk. Al direct valt een topper op, maar ook een mindere vogel valt nu al vaak door de mand. Iedere vogel, die nu op tafel staat, wekt een gevoel bij de (aspirant) keurmeester op. Grofweg is dit gevoel in een aantal groepen in te delen:

- a) Een topper, een vogel van 90 of meer punten.
- b) Een goede vogel, een vogel van 89 of 90 punten.
- c) Een vogel met wat kleine foutjes, een vogel 87 á 88 punten.
- d) Een vogel, waar echt wat mee mis is, een vogel van 85, 86 of 87 punten.
- e) Een vogel met diverse fouten, 84 punten of minder.

Na deze eerste indruk start het keuren. Het is handig om met de "minste" vogel te beginnen. In de praktijk blijkt dan, dat een groep vogels gemiddeld wat beter scoort, dan dat met de beste vogel wordt begonnen.

15) De administratie rond en op het keurbriefje:

Het keurbriefje wordt als eerste voorzien van een aantal administratieve zaken:

- a) De soort en kleurnaam wordt genoteerd.
- b) De schaal waarin gekeurd wordt ingevuld.
- c) Het kooinummer wordt vermeld.
- d) De datum wordt ingevuld.
- e) Onze naam zetten we met de naamstempel op het keurbriefje.
- f) We voorzien het keurbriefje van een paraaf.

(Veel keurmeester stempelen de naam en datum al vooraf op de keurbriefjes.)

16) De opmerkingen op de rechter helft van het keurbriefje:

Is een keurbriefje, zover gereed, dan kan gestart worden met het beschrijven van de rechter helft van het keurbriefje. Eigenlijk is dit de belangrijkste taak van het hele keuren. Met de juiste opmerkingen kan de keurmeester de liefhebbers ondersteunen en sturen naar een steeds hogere kwaliteit. Het is dus van belang, dat de keurmeester goed op de hoogte is en blijft van de soort specifieke kenmerken en kwaliteitseisen. Hulpmiddelen hierbij zijn de ervaring van de keurmeester, de standaardeisen, en de keurrichtlijnen. Bij het maken van opmerkingen is het van belang de schoonheid van de vogel in het oog te houden. Iedere vogel heeft wel iets moois, zelfs een zebra-vink welke allerlei fouten in formaat, model kleur en tekening vertoont, kan prima van conditie zijn. Het is dan ook van belang niet enkel negatieve punten op te merken en te beschrijven, veel belangrijker is het ook het goede in een vogel te noteren. Daarnaast legt op dit moment de keurmeester de nadruk van de keuring op de groep, waarbij de soort is ingedeeld. (Natuur- Cultuur- dan wel standaard vogels)

17) Structuur in de opmerkingen brengen:

Bij het schrijven van de bemerkingen, is het goed structuur aan te brengen in de werkwijze. De eenvoudigste methode is de volgorde van het keurbriefje aan te houden. Op deze wijze ontstaat een keurbriefje, dat goed is te lezen. De volgorde van opmerkingen komt overeen met de volgorde van de punten per rubriek. Een ander voordeel is, dat alle onderdelen van een vogel beoordeeld worden en niets aan onze aandacht ontgaat.

Het keurbriefje kent primaire en secundaire rubrieken.

De primaire rubrieken (op het zogenaamde gele keurbriefje) zijn:

- a) Formaat, model, houding en conditie.
- b) Kleurregelmaticheid en kleurdiepte.
- c) Kop-, vleugel-, staart- en lichaamstekening.

De secundaire rubrieken zijn:

- d) Poten en snavel.
- e) Bevedering.

Van de (aspirant)keurmeester wordt verwacht, dat hij op het keurbriefje minimaal over iedere primaire rubriek een opmerking noteert. Bij een Natuurvogel ligt de nadruk in de eerste rubriek op de conditie.

Tevens is bij een Natuurvogel de compleetheit van de bevedering van belang. Ook hier wordt, als het even kan, een opmerking over genoteerd. Bij een Cultuurvogel wordt, naast de conditie van het lichaam en de bevedering, ook het formaat en model belangrijk. Het is dan ook van belang bij Cultuurvogels over deze aspecten een opmerking te noteren. Bemerkingen, welke op een keurbriefje geschreven worden, dienen zinvol te zijn. Eén van de grootste problemen welke een aspirant keurmeester kent, tijdens zijn opleiding tot keurmeester, is het vertalen van dat, wat hij ziet in een duidelijke, heldere en begrijpbare opmerking. Het ontwikkelen van deze vaardigheid kost veel oefenen. Schrijft men bijvoorbeeld bij een Catharinaparkiet: "heeft lange nagels, knippen", dan is deze opmerking volledig duidelijk en 8 in plaats van 9 punten in de rubriek poten zal door iedereen begrepen worden. Dezelfde opmerking bij een Zwartkop non, van geslacht Lonchura, zal daarentegen al snel tot onbegrip leiden. "Lonchura's leven in het riet en hebben daardoor iets langere nagels welke snel slijten", zo is de reactie bij de liefhebber. Wanneer echter de (aspirant) keurmeester van mening is dat de nagels bij een Zwartkop non toch te lang zijn, is het beter de opmerking anders te formuleren. De opmerking "Ook voor een zwartkop non lange nagels, knippen" zal door liefhebber wel begrepen worden. Ieder keurbriefje is dan ook maatwerk voor de kwaliteit van de betreffende vogel op het specifieke moment van keuren en vraagt de volle aandacht van de keurmeester.

Soms valt het de (aspirant) keurmeester op, dat een bepaalde vogel een afwijking vertoont, waar de liefhebber invloed op kan hebben. Een Gouldamadine, welke op zitten stokken moet zitten van 14 mm doorsnede, zal zich moeilijk kunnen vastgrijpen. De houding zakt wat in en de vogel toont zich niet maximaal. Naast een keurende opmerking over houding op de voorzijde van het keurbriefje, is het goed ook een "Z.O.Z." opmerking te maken. Op de achterzijde van keurbriefje kan vervolgens geschreven worden, dat de doorsnede van 10 mm voor de zitstok beter geschikt is en de vogel een betere houding zal tonen.

18) Afspraken met betrekking tot het beoordelen van specifieke afwijkingen:

Zoals al eerder geschreven, is het van belang dat de (aspirant) keurmeester goed op de hoogte is met de keurrichtlijnen en standaardisen. In deze handleidingen zijn specifieke afspraken opgenomen over het beoordelen van een aantal afwijkingen. Een voorbeeld hiervan is het geven van minpunten bij het missen van nagels en tenen. Mist een vogel (zowel een natuur-, cultuur- als standaardvogel) een nagel dan is hierover bepaald dat dit bestraft wordt met drie punten in de rubriek poten. Het missen van één nagel heeft dus tot gevolg, dat een mooie vogel van 90 punten terugzakt tot 87 punten. Het blijft echter een prima vogel en mogelijk heel bruikbaar in de kweek. In een dergelijk geval is het zinvol achter de opmerking, "mist nagel van voorteen aan rechtpoot", te schrijven, "jammer". Op deze wijze weet de liefhebber, dat de vogel nog altijd een prima vogel is.

19) Het vertalen van de opmerkingen in punten:

Het vertalen van de opmerkingen op de rechter zijde van keurbriefje in punten, is een heel specifieke vaardigheid. Op dit moment wordt schoonheid in exacte waardes vertaald. Het goed te beseffen, dat iedere vogel, welke geen 92 punten haalt, in principe al gestraft is. Het simpel optellen van positieve en negatieve opmerkingen, zal dan ook erg vaak tot erg laag beoordeelde vogels leiden.

Een vogel haalt bijna nooit precies 86 of 90 punten. Het is altijd "net aan" of "ruimschoots". Dit is het best te begrijpen als een vergelijking wordt gemaakt met een thermometer. Wanneer de temperatuur wordt afgelezen is het slechts zelden precies 25 graden Celsius. Veel vaker staat het kwik ergens tussen 24 en 25 graden Celsius in. De keurmeester zal dus bijna altijd afronden en wordt hierbij beïnvloed door subjectieve aspecten, aspecten welke hij zoveel mogelijk zal uitsluiten. Als keurmeester keurt men vogels en geen kooien, maar er is en blijft verschil tussen vuile, ongeschilderde kooien en reine, gave kooien.

Op het moment, dat de geschreven opmerkingen vertaald moeten worden in zakelijke punten, dient de (aspirant) keurmeester even terug te grijpen op zijn eerste indruk. Komen de opmerkingen overeen met de "topper" van het eerste moment, of is er tijdens het keuren nog iets opgevallen. Wanneer nu de eerste indruk (het gevoel) en de argumenten overeen komen, ontstaat een prima keurbriefje.

Hoewel geen wet van Meden en Perzen, kan onderstaande tabel mogelijk gezien worden als een goede handreiking bij het geven van punten per rubriek. Nogmaals, een vogel, welke geen 92 punten haalt, is in principe al gestraft.

Een vogel, welke op een normale wijze voldoet aan de standaard en of keurrichtlijnen, een vogel, die dus geen specifieke positieve of negatieve aspecten vertoont, wordt gewaardeerd met 89 punten. In schaal 1 van het zogenaamde gele keurbriefje is dit op de volgende wijze samengesteld.

- | | |
|---|------------|
| a) Formaat, model, houding en conditie. | 27 punten. |
| b) Poten en snavel. | 8 punten. |
| c) Bevedering. | 5 punten. |
| d) Kleurregulariteit en kleurdiepte. | 17 punten. |
| e) Kop-, vleugel-, staart- en lichaamstekening. | 32 punten. |
| Totaal. | 89 punten. |

Afwijkingen van de "normale" kwaliteit leiden tot meer of minder punten per rubriek.

Enkele voorbeelden voor de beoordeling in rubriek a, formaat, model, houding en conditie, welke voor deze afwijkingen gebruikt kunnen worden en als indicatie gezien moeten worden, zijn: Maar ook voor de andere rubrieken geldt deze werkwijze.

De punten	-2=25	-1=26	27	+1=28	+2=29
Voorbeelden	Erg iel	Moet meer	Al goed	Prima	Perfect.
	Moet veel	Moet nog	Vrij goed	Heel goed	Schitterend
	Erg slecht.	Moet strakker	Goed	Fraai	Subliem
	Erg matig	Moet scherper	Kan nog net	Mooi	Eenmalig
		Onvoldoende	Mag nog net		Erg fraai
		Matig	Kan net iets		Uitmundend

Wanneer men opmerkingen gaat omzetten in punten, is het belangrijk rekening te houden met een aantal zaken.

- a) Zo is het goed te weten, dat twee of drie opmerkingen in sfeer van "kan nog net" per stuk het geven van 27 punten verantwoord, maar samen kunnen leiden tot het geven van 26.
- b) Redelijke conditie en prima formaat als opmerking elkaar eigenlijk opheffen en dus meestal 27 punten blijft.
- c) Het kan ook zijn, dat de kleur nog net iets egaler kan, dus nog 17 is en de tekening nog net wat strakker kan en ook nog net 32 punten is. Deze twee opmerkingen, in een vogel gecombineerd, leveren echter meestal 16, 32 of 17, 31 punten op. De keus 16, 32 of 17, 31 is afhankelijk van de meest storende afwijking.

20) Het markeren van aftrek- of opwaarderingpunten:

Wanneer een vogel goed is van kleur, formaat en model is, maar onvoldoende is van conditie, zal deze 26 krijgen in de eerste rubriek. Om het onderdeel, waar aftrekpunt op is gegeven zichtbaar te maken, wordt onder het gedrukte woord conditie op het keurbriefje een streep gezet. Op deze wijze wordt het onderdeel aangegeven, waarbij de aftrek dan wel opwaardering heeft plaats gevonden.

Een ander gebruik van de onderstreping is het derde voorbeeld uit de vorige paragraaf. Wanneer de kleur net nog egaler kan en de vleugeltekening net nog strakker en besloten wordt om 16 punten voor kleur te geven, wordt niet alleen kleurregulariteit onderstreept maar ook vleugeltekening.

21) Een keurbriefje is gereed:

Wanneer het keurbriefje is afgewerkt, volgen er nog een paar handelingen:

- a) We controleren nog een keer het kooinummers op het keurbriefje.
- b) Is het kooinummers op keurbriefje in overeenstemming met de kooi, dan wordt op het kooinummers op de kooi een V-tje gezet, om aan te geven dat de vogel in die kooi gekeurd is.
- c) Bij het afgeven van de kooi aan de voordrager vragen we, of hij wil controleren, dat iedere kooi welke hij meeneemt, is voorzien van dit V-tje.
- d) We controleren of de optelling van de punten per rubriek overeenkomt met het totale aantal punten.
- e) We zetten het punten aantal voor het kooinummers op de "blinde lijst".
- f) We controleren of onze paraaf onder het keurbriefje staat.
- g) We scheuren het keurbriefje los van het keurblok.

22) De prijswinnaars aanwijzen:

Op bovenstaande manier wordt vogel voor vogel gekeurd. Uiteindelijk zijn alle vogels uit een wedstrijd groep gekeurd en kan worden overgegaan tot het verdelen van de prijzen. Wanneer niet alle vogels, waaruit de wedstrijdgroep bestaat, in een keer op de keurtafel kunnen, is het handig de beste vogel achter te houden. Deze vogel is goed te gebruiken als referentie tijdens het keuren van de overige vogels.

Zijn alle vogels gekeurd, dan wordt dit aan de hand van de "blinde lijst" nog eens gecontroleerd. Met behulp van de lijst, waarop de organisatie de prijsindeling heeft aangegeven, worden de keurbriefjes geselecteerd van de vogels, welke voor een prijs in aanmerking komen. Samen met de overige keurmeesters van de KMV (keurmeestervereniging) wordt nu overlegd, welke vogels de betreffende prijzen krijgen toegekend. Enkel en alleen wanneer er tijdens dit overleg niet is uit te komen, is er een aantal afspraken, dat ons helpt bij het toekennen van de prijzen.

- a) Eigen kweek vogels gaan voor overjarige eigen kweek vogels en open klasse vogels.
- b) Vervolgens gaan Standaardvogels voor Cultuurvogels.
- c) Daarna gaan Cultuurvogels voor Natuurvogels.
- d) Vruchten- en insecten etende vogels voor zaadeters.
- e) En eventueel Europese Cultuurvogels voor hybriden.

Zijn uiteindelijke de prijswinnaars geselecteerd, dan wordt dit aangegeven op het keurbriefje.

Alle keurmeesters, welke van dezelfde KMV aanwezig zijn stempelen het keurbriefje af en voorzien deze van hun paraaf. De keurmeester, die de prijswinnende vogels in oorsprong heeft gekeurd, werkt ook het keurbriefje op dit moment af. Op de "blinde lijst" wordt de prijswinnende vogel eveneens aangegeven.

Bij het toekennen van prijswinnaars wordt altijd geprobeerd een punt verschil te maken met de overige vogels. Indien het verantwoord is, wordt dit gedaan met een vol punt in de rubriek, welke daar het meest voor in aanmerking komt. Is het niet verantwoord om dit verschil in punten maken, dan wordt een "plus" of "min" bij het eindtotaal gevoegd. Deze plus / min wordt in letters geschreven en voorzien een paraaf. Let op, ook deze puntenaanpassing op de "blinde" lijst te noteren. Overigens wordt een "plus" of "min" alleen gegeven om een prijswinnende vogel aan te wijzen.

Is een wedstrijdgroep afgewerkt dan controleert de keurmeester nog een keer op de "blinde" lijst of alle vogels gekeurd zijn. Is dit inderdaad het geval, dan worden de keurbriefjes op volgorde van kooinummers gelegd en afgegeven aan de organisatie van de show.

23) Vogels die geen punten waardering krijgen:

Iedere gezonde vogel, die tijdens de keuring wordt voorgedragen wordt gekeurd en het bijbehorende keurbriefje wordt voorzien van een puntenwaardering. De keurrichtlijnen sluiten echter een aantal vogels uit. De vogels, welke worden uitgesloten, zijn:

- a) Vogels, die ziek of gebrekkig zijn.
 - Vogels, die dik zitten, omdat ze ziek zijn.
 - Vogels, die gewond zijn.
 - Vogels met lumps.
 - Vogels met draaihalsziekte.
- b) Vogels, die ongedierte bij zich dragen.
 - Vogels met zichtbare luis en/of mijten.

Basis opleiding keurmeester tropische vogels en keurmeester grote parkieten.

- Vogels met scalyface (wrattenziekte)
- c) Afwijkende kooien.
 - Vogels, die worden voorgedragen in afwijkende standaardkooien.
 - Vogels, die worden voorgedragen in niet geoorloofde- c.q. niet de juist voorgeschreven kooien.
 - Vogels in gemerkte kooien.
- d) Vogels, die een kenmerk dragen.
 - Vogels met een knijpring c.q. kleuring, niet zijnde een gekleurde vaste voetring.
 - Vogels met meer dan één vaste voetring.

(Het is afspraak dat de keurmeester de organisatie van een onderlinge TT wijst op bijvoorbeeld de knijpring. Is de organisatie genegen deze knijpring voorafgaande aan het keuren te verwijderen dan wordt de vogel alsnog voorzien van een puntenwaardering). Dit geldt alleen voor onderlinge TT's en niet voor alle andere TT's.

Vogels met een onregelmatigheid waarbij een vermeende fraude is geconstateerd, dus bijvoorbeeld uitwendig bijgekleurde vogels, krijgen wel een puntenwaardering, maar echter alleen een eindtotaal van 70 punten, met de vermelding waarom ze 70 punten krijgen.

24) Hoe handelen we bij vogels welke we niet keuren:

Van een vogel, welke niet gekeurd mag worden, wordt wel een keurbriefje geschreven. Dit keurbriefje wordt niet volledig ingevuld. Op het keurbriefje wordt het volgende aangegeven.

- a) De soortnaam en de kleur van de vogel.
- b) Het kooinumnummer.
- c) Op het rechter deel van het keurbriefje wordt het geconstateerde feit vermeld.
- d) Het keurbriefje wordt niet voorzien van een puntenwaardering.
- e) Het keurbriefje wordt voorzien van een diagonale streep over de gehele keurbrief.
- f) Het keurbriefje wordt voorzien van datum, naam en handtekening.
- g) Eventueel kan een aantal geschreven opmerkingen over de kwaliteit van de vogel worden gemaakt.

25) Conditioneren:

Een serieuze liefhebber probeert zijn vogels zo optimaal mogelijk op de keurtafel te krijgen. De dagen voor de tentoonstelling gebruikt hij om zijn vogel te conditioneren. Een ruipunt wordt voorzichtig weg geborsteld, een wit veertje wordt weg gehaald. De pootjes gewassen enz. Soms gaat dit mis en worden er te veel veren verwijderd, het conditioneren is nu zichtbaar en wordt als negatief beoordeeld. Het oorspronkelijke doel, de vogel zo optimaal mogelijk op de keurtafel krijgen, is dan mislukt. Denk hier bijvoorbeeld bij het conditioneren van grasparkieten masker. Of het weghalen van restanten tekening van de borststreep bij een witborst zebrevink. Zolang de keurmeester het conditioneren niet kan vaststellen als een fout in b.v. de bevedering, is er niets aan de hand en draagt het bij aan het maximale resultaat.

Soms gaat conditioneren te ver, aan de vogel wordt iets toegevoegd. Een voorbeeld is een zwartbruine Japanse meeuw die een bonte bovensnavel heeft. Wanneer deze bovensnavel met een stift of verf wordt zwart gemaakt en dit wordt vastgesteld tijdens de keuring, dan wordt dit aangemerkt als een onregelmatigheid. Onder fraude wordt verstaan het uitwendig bijkleuren of aanbrengen van veren. Wanneer een keurmeester dit constateert heet dit officieel een onregelmatigheid en noemen we dit fraude.

26) Het handelen bij vermeende fraude:

ONREGELMATIGHEID:

Wanneer aan een vogel uitwendig wat is toegevoegd, zoals het uitwendig kleuren of bijkleuren of wanneer er veren zijn bijgeplakt, moet dit worden aangemerkt als een onregelmatigheid. Het zichtbaar "geplukt" of geknipt zijn van de bevedering moet niet worden aangemerkt als onregelmatigheid, maar als een bevederingfout.

Bij het constateren van een onregelmatigheid als hier bedoeld, dient de keurmeester te handelen in overeenstemming met het gestelde in besluit 4 van het Keurmeesterreglement (besluit vaststelling onregelmatigheden)

In het kort komt het hier op neer:

- a) Indien een onregelmatigheid is vastgesteld schrijft de keurmeester een keurbriefje uit, waarbij de onderverdeling in punten achterwege blijft. Er dient een diagonale streep te worden gezet in de ruimte waar normaal de puntenwaardering komt te staan en als eindwaardering krijgt de vogel 70 punten. In de rubriek opmerkingen omschrijft de keurmeester waarom de betreffende vogel slechts 70 punten heeft gekregen.
- b) De onregelmatigheid vaststellen op zodanige wijze, dat de vogel geen nadelige gevolgen ondervindt of kan ondervinden.
- c) Collega keurmeesters van dezelfde KMV en indien niet aanwezig van een andere KMV mede de onregelmatigheid laten constateren, evenals het tentoonstellingsbestuur hiervan op de hoogte stellen. (Indien de keurmeester alleen de keuring verricht, dan de onregelmatigheid vaststellen in aanwezigheid van een bestuurslid)

De keurmeester maakt meteen een schriftelijk meldingsrapport op, waarin hij het volgende dient te noteren:

- a) De soort vogel en de kleurslag van de vogel;
- b) Kooinumnummer(s) en kweeknummer, met vermelding van jaartal en volgnummer van de ring;
- c) Naam en adres van de inzender;
- d) Plaats van de keuring en datum van de keuringsdag
- e) Afdelingsnaam, afdelingscode en het adres van de organiserende afdeling.
- f) Naam, adres en het codenummer van de afdeling, dan wel de organisatie, waarvan de betreffende inzender lid is;
- g) De namen van de collega-keurmeester(s), die de onregelmatigheid mede hebben vastgesteld;
- h) Indien van toepassing, de naam en het adres van het bestuurslid, in welke aanwezigheid de onregelmatigheid is vastgesteld;

Basis opleiding keurmeester tropische vogels en keurmeester grote parkieten.

- i) De geconstateerde onregelmatigheid;
- j) Het rapport dient te worden ondertekend door de keurmeester en door de keurmeesters die de onregelmatigheid mede hebben vastgesteld.

De keurmeester dient nog dezelfde dag de geconstateerde onregelmatigheid te melden aan de secretaris van de KMV-TP, of bij diens afwezigheid, bij een ander bestuurslid van de KMV-TP.

Het meldingsrapport moet uiterlijk binnen 3 maal 24 uur verzonden zijn aan de secretaris van de KMV-TP en in afschrift daarvan aan de bondssecretaris

Het is goed op deze plaats vast te stellen, dat de (aspirant) keurmeester niet als een Sherlock Holmes achter de keurtafel zit. De keurtas is geen laboratorium van poets- en oplosmiddeltjes. Wat echt fout is een met behangplaksel aangekleefde verlengde staartpen bij een roodsnavel spitsstaartamadine, dit is frauderen en past niet binnen onze mooie hobby.

27) Het formulier opgave keurtechnische aandachtspunten:

Als (aspirant) keurmeester en als KMV hebben wij de taak de vogelliefhebber maximaal te ondersteunen. Regelmatig worden standardeisen uitgebracht of vernieuwd. Om deze handleidingen zo optimaal mogelijk up to date te houden, is het van belang, dat het bestuur van de KMV op de hoogte wordt gebracht van "nieuwe" soorten of mutaties, welke een (aspirant) keurmeester aantreft tijdens de keurdagen. Speciaal hiervoor is het formulier "opgave keurtechnische aandachtspunten" ontwikkeld. Van iedere (aspirant) keurmeester wordt verwacht, dat hij dit formulier bij zich heeft (net als de laatste uitgaven van voor zijn keurbevoegdheid geldende standardeisen) en gebruikt indien hem iets opvalt wat "nieuw" is dan wel aandacht behoeft.

28) De keuring is gereed:

Wanneer de laatste vogel gekeurd is, geeft de (aspirant) keurmeester zo snel mogelijk de laatste keurbriefjes af aan de tentoonstellingsorganisatie. Na nog een uur mag verwacht worden, dat de organisatie het sein groen geeft. Dit wil zeggen dat alle vogels gekeurd zijn en prijzen verdeeld volgens de regels van de tentoonstellingorganisatie. Na dit uur kan, na de ontvangst van de keurvergoeding, afscheid genomen worden. De "blinde" lijst met punten en prijsverdeling wordt bewaard. Zijn er vragen, dan kan vanuit thuis alle informatie gegeven worden en wordt extra reizen voorkomen.

Nijmegen 23-09-01.

Berend Bosch.

KMV tropische vogels en parkieten.

Aangepast: 13-06-07.

Aangepast: 28-12-09.

Aangepast: 26-02-10 => Aangepast: 03-01-12 => aanpassing aan richtlijnen keuren 2012.